

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Instytut Historii WHiDK

Kierunek:

Historia

Specjalność:

Europa Wschodnia

Poziom:

studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Historia ZSRS (do 1941)

(History of the Union of Soviet Socialist Republics (USSR) - untill 1941)

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot specjalnościowy

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok III, semestr zimowy

Wymiar:

wykład: 30 godz.

Punkty ECTS:

wykład: 2

Forma zaliczenia:

wykład: zaliczenie bez oceny

Prowadzący:

wykład: ks. prof. dr hab. Jan Szczepaniak;

Koordynator sylabusu:

ks. prof. dr hab. Jan Szczepaniak

Sylabus dostępny w ramach:

- [Historia ZSRS \(do 1941\)](#) [na kierunku:] [Europa Wschodnia](#) (H_EW), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, III rok, semestr zimowy
 - [prowadzący wykład:30h/z/2ECTS]: ks. prof. dr hab. Jan Szczepaniak;

Wymagania wstępne:

Wiadomości pozyskane w trakcie nauki w szkole średniej oraz w poprzednich latach studiów.

Cele:

Zasadniczym celem wykłady będzie przekazanie studentom syntetycznej wiedzy dotyczącej Związku

Sowieckiego, od rewolucji październikowej do początku wojny sowiecko-niemieckiej oraz pokazanie mechanizmów kulturowych, społecznych i politycznych wybuchu rewolucji i utrwalenia władzy przejętej przez komunistów.

Treści kształcenia:

W pierwszej części zajęć wraz z studentami dokona się omówienia przyczyn rewolucji, wykorzystując wiedzę pozyskaną w trakcie dotychczasowego kursu historii i kultury Rosji. Następnie zostaną przedstawione życiorysy głównych „aktorów” rewolucji i historii państwa sowieckiego. Zasadniczy blok zajęć będzie dotyczył dziejów rewolucji komunistycznej i państwa sowieckiego z uwzględnieniem wszystkich aspektów: politycznego (w tym również represje), społecznego (w tym życie codzienne), gospodarczego (w tym industrializacja i kolektywizacja), życia kulturalnego (w tym rosyjska sztuka awangardowa i socrealizm) i religijnego (w tym ateizacja) społeczeństwa sowieckiego.

T_1. Władza w Rosji w jej historycznym rozwoju.

T_2. Warstwy społeczne w przededniu rewolucji

T_3. Gospodarka (rolnictwo, przemysł i handel) na przełomie XIX i XX w. Panorama religijna przedrewolucyjnej Rosji

T_4. Lenin – droga życiowa do wybuchu rewolucji

T_5. Stalin – biografia rewolucjonisty (do 1917 r.)

T_6. Koniec Cesarstwa Rosyjskiego. Rewolucja lutowa

T_7. Przejęcie władzy przez komunistów

T_8. „Czerwony terror” i wojna domowa

T_9. Zwycięstwo komunistów i powstanie państwa sowieckiego. Nowa Polityka Ekonomiczna

T_10. Śmierć Lenia i dojście Stalina do władzy. Rozprawa z opozycją

T_11. Nowa polityka społeczna. Kultura sowiecka w czasach stalinowskich. Polityka antyreligijna

T_12. Kolektywizacja i industrializacja

T_13. Polityka zagraniczna: wyjście z izolacjonizmu

T_14. Wielka czystka

T_15. Polityka sowiecka w przededniu wojny

Efekty kształcenia:

WIEDZA:

Ew_1. Zna najważniejszą faktografię historyczną związaną z historią rosyjskiego komunizmu i dziejami państwa sowieckiego, ze szczególnym uwzględnieniem dziejów Polaków na Wschodzie (S_W03).

Ew_2. Zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji sowieckich dokumentów programowych, tekstów pisanych w „nowomowie” oraz różnych wytworów kultury komunistycznej, szczególnie ważnych dla studiowanej specjalności (S_W05).

UMIEJĘTNOŚCI:

Eu_1. Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i uogólniać informacje związane z dziejami Związku Sowieckiego. (S_U01).

Eu_2. Potrafi, posługując się narzędziami krytyki źródła, rozpoznać działania propagandowe fałszujące rzeczywistość (S_U02).

KOMPETENCJE (POSTAWY):

Ek_1. Jest przygotowany do pełnienia ról społecznych i wykonywania zawodów, w których konieczne jest zrozumienie wpływu komunizmu na mieszkańców Rosji, Ukrainy i Białorusi (S_K01).

Metody i narzędzia dydaktyczne:

Aby osiągnąć zamierzony efekt kształcenia planowane jest użycie następujących metod dydaktycznych:

- M_1. podająca (wykład informacyjny, pogadanka);
- M_2. problemowa (wykład problemowy);
- M_3. aktywizująca (dyskusja dydaktyczna);
- M_4. eksponująca (film oraz pokaz fotografii i dokumentów).

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Student zobowiązany jest do zaznajomienia się z treściami podawanymi na wykładzie oraz znajdującymi się w jednym, wybranym przez siebie podręczniku (lektura podstawowa).

W_1. Sprawdzenie wiedzy nastąpi przy pomocy egzaminu ustnego, którego jednym z elementów będzie znajomość zagadnień z geografii historycznej związanej z historią Związku Sowieckiego.

Lektury podstawowe:

Marples D. R., Historia ZSRR. Od rewolucji do rozpadu, Wrocław 2011.

Smaga J., Rosja w XX stuleciu, Kraków 2002.

Lektury uzupełniające:

Andrew Ch., Mitrochin W., Archiwum Mitrochina. KGB w Europie i na świecie, Warszawa 2001.

Applebaum A., Gułag, Warszawa 2005.

Bethel N., Zdradzeni. Ostatni sekret II wojny światowej, Warszawa 2001.

Conquest R., Wielki terror, Warszawa 1997.

Heller M., Niekricz A., Utopia władzy, t. 1-3, Warszawa 1997.

Lewickij B., Terror i rewolucja, Paryż 1975.

Merridale C., Wojna Iwana. Armia czerwona 1939-1945, Warszawa 2007.

Mleczin L., Ojcowie terroru, t. 1-2, Warszawa 2003-2004.

Service R., Lenin. Biografia, Warszawa 2003.

Pipes R., Rewolucja rosyjska, Warszawa 1994.

Pipes R., Rosja bolszewików, Warszawa 2005.

Pipes R., Rosja carów, Warszawa 2007.

Radziński E., Stalin, Warszawa 1996.

Uwagi: